

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Pf.III.20.315/2022/4.

A felperes:

felperes neve (felperes lakcíme)

A felperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Binszki József ügyvéd (ügyvéd címe)

Az alperes:

alperes neve (alperes címe)

Az alperes meghatalmazott jogi képviselője:

Mudra Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Mudra Zoltán ügyvéd, ügyvédi iroda címe)

A per tárgya:

Bűncselekménnyel okozott kár és sérelemdíj megfizetése iránt indított gyorsított per

Az elsőfokú bíróság neve és megfellebbezett határozatának a száma:

Szegedi Törvényszék 7.P.20.014/2022/24.

A fellebbező fél és a fellebbezés sorszáma:

Az alperes, 7.P.20.014/2022/25.

Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezését részben megváltoztatja és a felperes által alperes javára fizetendő marasztalási összeget 1 200 000 (egymillió-kettőszázezer) forintra leszállítja.

A peres felek által az állam javára külön felhívásra fizetendő, le nem rótt eljárási illeték összegét személyenként egyaránt 142 200 (egyszáznegyvenkettőezer-kettőszáz) forintra módosítja.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 50 000 (ötvenezer) forint másodfokú eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, külön felhívásra fizessen meg az államnak 80 000 (nyolcvanezer) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

INDOKOLÁS

A tényállás

[1] A peres felek település nevei lakosok, az alperes a község polgármestere. Az alperes – mint polgármester – 2019. évben település nevére az óvoda és a közelében lévő kisbirtok közötti területen lévő gépjárműparkoló leburkolását határozta el, amelyet el is készíttettek. A kivitelezéshez szükséges engedélyek beszerzésére azonban nem került sor.

[2] A felperes a 2019. november 4. napján kelt levelében az illetékes kormányhivatalhoz fordult, amelyben feltett kérdések útján arról érdeklődött, település nevére, a utca neve utcai óvoda előtt 2019 szeptemberében megvalósult parkoló-építés engedélyköteles volt-e, az illetékes szakhatóság kiadta-e az engedélyt. Amennyiben nem, úgy „milyen módon alakíthatott ki ott parkolót az önkormányzat?” Az illetékes kormányhivatal válaszelevelében tájékoztatta a felperest arról, a parkolóépítési tevékenység engedélyköteles, amelynek során a régészeti, műemléki értékkel kapcsolatos szakkérdéseket vizsgálni kell, ugyanakkor a község önkormányzata építési engedély iránti kérelmet nem nyújtott be, ilyet nem is kapott.

[3] A Kormányhivatal Szegedi Járási Hivatala ..-../...-3/2019. számú határozatával kötelezte település neve Község Önkormányzatát, az település neve, utca neve utcai óvoda környezetében megépült gépjármű várakozóhelyek fennmaradási engedély kiadása iránti kérelmét 2020. április 30. napjáig terjessze elő a hivatalnál.

[4] Az alperes, mint település neve polgármestere a „újság neve” 2019 novemberi számában a következő írást adta közre: „Óvoda elé parkoló... - Óvoda elé parkoló. Minek? Van értelme falunkban bármit is csinálni, ha úgyis feljelentenek? Sajnálattal veszem tudomásul, hogy azok a beruházások, melyek számtalan család mindennapjaiban hoztak javulást az ellenzéki, mai napig számos uszító ember számára nem elfogadhatóak. A egyesület neve elnöke saját bevallásuk szerint tizenöt feljelentést fogalmaztak meg személyemmel, önkormányzatunkkal kapcsolatban, és újabbakat terveznek beadni. Bár már több, mint egy hónapja elmúlt az önkormányzati választás ennek ellenére többen még azt hiszik, most is kampány van...

Akkor, amikor azzal kell szembesülnöm, hogy ismét feljelentik (most épp a Magyar Közútnál) az önkormányzatot, mert térkövel láttunk el már meglévő parkolót, s ovi előtti területet, elcsodálkozom. Úgy látszik, nem számít, hogy ezáltal könnyebbé vált a bolt neve, s az óvoda közti területen a parkolás, a lényeg, hogy feljelentsenek! Azért mellékesen megjegyzem, az érintett terület, sőt a közút is önkormányzati tulajdonban van, de ha igény van rá akkor felszedjük a parkolót, hiszen biztosan nincs rá szükség, ugye???

Elgondolkozok azon is, hogy milyen emberek között élünk. Szólhat ez még a személyemnek? Ért annyit az én mocskolásom, vagy a falu rossz színben való feltüntetése, hogy bizonyos, főleg szentiváni nyugdíjas emberek mindennapjaik e tiszteletet nélkülöző munkájuk tegye felejthetetlenné?

Az új képviselőtestület már több, mint egy hónapja megalakult. De ha hiszik, ha nem, a mai napig egyik vállalkozók egyesületi képviselőtestületi tag sem volt rá kíváncsi, s kérdezte meg, hogy van-e és ha igen, mennyi az önkormányzat adóssága. Talán azért, mert nincs! Sőt a C... Zrt. sem költözött el, bármennyire is fogadkozott. Pedig a kampányban, hogy hangoztatták, hogy mennyi hitelt vett fel az önkormányzat, és ha nem nyer egyesületük jelöltje, elköltöztetik vállalkozásukat falunkból.

Ezek az emberek remélem a saját kiadványukban vállalni fogják kit, mikor, miért jelentettek fel, s lesznek annyira tökösek s nevüket adják, hogy gyűlöletkeltésüknek köszönhetően az élhető faluból lassan tényleg élhetetlent fognak csinálni...

Úgy látszik nem egy faluban lakunk és élünk. Míg én büszke vagyok település nevera, mások csak a rossz hírért igyekeznek kelteni. De ígérem, elgondolkozom azon, hogy fel kell-e szedni a parkolót az óvoda előtt, ha már ennyire bántja a szemeket. S ha igen akkor majd álljanak ki a szülők elé és mondják el, így már jobb ez a falu, végre elértünk valamit. Minek ide parkoló!? Tisztelettel: alperes neve polgármester”

[5] A szegedma.hu internetes hírportálon 2020. április 29. napján „Megszüntetik az település nevei óvoda elé épített parkolót” címmel közlemény jelent meg a következő tartalommal: „Egy rosszindulatú feljelentés miatt az település nevei önkormányzat arra kényszerül, hogy felbontsa és megszüntesse az óvoda elé tavaly augusztusban kialakított parkolót – közölte a település sajtóirodája. Az ügy előzményeiről és háttéréről tart sajtótájékoztatót alperes neve polgármester április 30-án 09 óra 15 perckor a helyszínen.”

[6] Az alperes 2020. április 30. napján – mint település neve község polgármestere – rendkívüli polgármesteri hírlevelet adott ki, melyet közreadott az önkormányzat www.ujszentivan.hu honlapján, az önkormányzat Facebook oldalán, valamint papír alapon, mintegy 600 háztartásba juttatta el. Ebben „Egy parkoló története: feljelentjük, mert van.” címmel értekezett a parkolóépítés történetéről, amelyben a következőket adta közre: „Ekkor jött az Együtt település neveért Polgárőr Egyesület titkárának, személy 1 neve (tudják, a civil hírlevél az ő kiadványuk) a lánya felperes neve, felperes lakcíme szám alatti lakos, aki nem mellesleg a egyesület neve a titkára, s valami rejtélyes okból feljelentette az önkormányzatot. Feljelentésében kérdezte, hogy az óvoda környékén az önkormányzat milyen jogon alakíthatott ki parkolót? Valamint arra is kíváncsi volt, hogy a régészek miért nem végeztek feltárást az adott területen?” A továbbiakban a parkolóépítés előzményeiről, az önkormányzat anyagi helyzetéről értekezett, majd így folytatta: „A feljelentésre válaszul nem oly rég kaptunk a Kormányhivataltól levelet, miszerint tudják, hogy nem szedtük fel a zúzalékos parkolót, de tekintettel arra, hogy feljelentettek, s a közút nem találja a régi engedélyt nem tud mást tenni, kéri az önkormányzattól, hogy fennmaradási engedélyt kérjen. A fennmaradási engedély kiadásával egy időben értesítik a régészeket, hogy lezártuk a területet térkővel. Ezért a régészettől jelentős büntetésre számíthatna településünk. A büntetés kiszabása akkor válik aktuálissá, ha fennmaradási engedélyt kérünk, vagy ha április 30-a után is térköves parkoló van e területen. ... A kilátásba helyezett településünket sújtó több millió Ft-nyi felesleges kiadást megelőzve úgy döntöttem, nem várjuk meg, míg büntetnek, s e büntetés ellen fellebbezve nem kívánok újabb peres eljárásban részt véve az igazamat bizonygatni. Álláspontom szerint e parkolóra nem kellett engedély, s nem kellett volna a régészeknek kutatni. Érdekes, amíg fel nem jelentették az önkormányzatot senki sem keresett bennünket, hogy baj van a parkolóval. Nagyon sajnálom, hogy idáig jutva fel kell szedjük a parkolót, (a térkövet máshol felhasználjuk), s törekszünk az eredeti állapot mielőbbi helyreállítására. A feljelentő felperes neve, település neve utca neve u. 43. szám alatti lakos, aki a egyesület neve titkára, elmondhatja, hogy habár egy gyereke sem járt település neveon óvodába, megérte feljelenteni az önkormányzatot, mert így nem lesz se parkoló, se az általa kiharcolni kívánt büntetés. Remélem ő, és az óvodával szemben lakó apja boldog település nevei ember! Nem értem, tényleg nem miért fáj, hogy méltó parkolót kapott a kisbalt és az óvoda!”

[7] A parkolóbontásról a szeged.hu hírportál 2020. május 1. napján adta közre írását „Kisstílt feljelentés miatt kell megszüntetni egy parkolót település neveon” címmel. A tudósítás a következőket tartalmazta: „Tavaly augusztusban készült el település neveon az óvoda előtti parkoló hiányzó része a kisboltokig, amelynek nem csak az intézménybe érkezők, hanem az onnan nem messze lévő bolt vásárlói is nagyon örültek. Most azonban, egy feljelentés miatt, az önkormányzatnak döntenie kellett, vagy többmillió forintot fizet a fenntartási engedélyért és a vele együtt járó dolgokért, vagy megszünteti a parkolót. „Nem értem, hogy egyesek miért a falu ellen dolgoznak?” „Most hozhatjuk majd sárba dagonyázva a gyereket az oviba!” – Ehhez hasonló mondatok hangoztak el csütörtök délelőtt település neveon egy sajtótájékoztatónak indult, de végül spontán lakossági fórumban forduló eseményen, amelynek végén még alperes neve polgármester is csákányt ragadott, hogy

felbontsa a tavaly elkészült parkolót. Az, hogy mi vezetett idáig, gyorsan kiderült. ... A sajtótájékoztatón a polgármester elmondta, teljesen jóhiszeműen járt el az önkormányzat, hiszen saját tulajdonú területen alakították ki a parkolót olyan helyen, amely egy jelentős részen már előtte is parkoló volt. ... „Minden település büszke lenne egy ilyen beruházásra, sajnos nálunk nem mindenki az.” – mondta alperes neve, aki felidézte, az Újegyület neve titkára jelentette fel az önkormányzatot a kormányhivatalnál. Azt kifogásolta, hogy az önkormányzat nem kért engedélyt az építésre és szerinte a régészeti feltárás is szükséges lett volna, ami elmaradt. „Sajnálom, hogy vannak a faluban olyanok, akik nem a fejlődésben, hanem a rombolásban érdekeltek, így miattuk megsemmisül ez a parkoló!” – zárta az eseményt alperes neve, majd csákányt ragadva kezdte el a kövek felszedését.”

[8] Az eseményről a delmagyar.hu is beszámolt, „település neveon elbontják a tavaly átadott parkolót – az elkeseredett polgármester saját kezűleg kezdte elbontani az ősszel átadott parkolót” címmel.

[9] A rendkívüli polgármesteri hírlevél, valamint az internetes médiumokon közreadott írások feltöltésre kerültek település neve község Facebook oldalára is. Az oldalt látogatók – többek között – a következő kommenteket fűzték azokhoz:

„Valami búzlik itt... ez a parkolóbontás nagyon teátrális, még sajtót is hívtak.”

„Tragikomikus... talán elértük a mélypontot!”

„Gyomorforgató, undorító emberek költöztek ide a kis nyugis falunkba sajnos!!!”

„Ezek rosszabbak a migránsoknál is. Szomorú!!!”

„Szerintem az a gyerekes, aki rohangál a bíróságra feljelentgetni. De nem mer kiállni, hogy ő volt. Ez legyen a legnagyobb öröme a nyomorultnak!”

„Érthetetlen számomra. A fennmaradási engedély miért nem lett volna jobb megoldás?”

„Felháborító! Rosszindulat mindenek felett.”

„Csak az én véleményem! A falu legalább 90%-a nem ért egyet ezzel az eljárással és mélyen elítéli a feljelentőt, feljelentőket legyen az bárki. Amikor egy falu épül, szépül végre jól érzik magukat az emberek, miért kell azt tönkre tenni. Aki település neve községben nem érzi jól magát, tegyen érte, segítse, de ne gáncoskodjon. Vagy költözzön el! A fennmaradási engedély megszerzése bölcsebb dolog lett volna, ha ezt mondhatom!”

„Büszkék lehetnek magukra az település nevei Vállalkozók Egyesületéhez tartozó emberké! Szégyen, amit műveltek! Nem hogy örülnének h ilyen szépen rendbehozták a mi kis szülőfalunkat és ilyen szépen karbantartják! Azért megkérdezném, hogy ők mit tesznek a falu fejlesztéséért? Idióta, undorító emberek bárkik is legyenek azok!”

„Sajnos a feljelentő nem unatkozó vénember, hanem egy három gyerekes édesanya.”

„település neve kiemelkedett, ez a falu lett az Isten állatkertje!!!”

„Remélem a háromgyerekes édesanyát, aki ezt tette, nem nevezem meg, mindenki tudni fogja mára ki ő, nem fogja nyugton hagyni a lelkiismerete, amiért ilyen minősíthetetlen dolgot tett. Ő is itt él a faluban. Szégyen, emberek mire képesek.”

„Szomorú, de hány napon keresztül csak ezt írja mindenki. Nem ártana valamit tenni is. Érdembe. Talán a feljelentőt megbüntetni azzal, hogy fizessen kártérítést a falunak. Erről kéne beszámoló. Ezt mikor látom. Meg gondolná mikor csinál ilyet.”

„Igaz nem vagyok szentiváni lakos! De ez egy undorító dolog, amit tesznek a faluban. Szerintem mindenki látta a nevét. Nem tudom hová tenni ezt az egész dolgot! Aki feljelentést tett a polgármester felé! Miért jó az, hogy akik a boltba mennek, a gyerekeket viszik az óvodába nem tudnak parkolni, mert füvesített rész lesz, amire nem lehet parkolni?! Ez tényleg kellett? Majd esős időben csucsogjon a sárban a szülő és a gyermeke mikor mennek az óvodába? Nem volt ez maximálisan jól kivitelezett térkövezés? Szégyelld magad drága asszonyom! Remélem magadra ismersz!”

[10] Mindezek az település nevei lakosok körében - hosszú időn keresztül - beszédtemát jelentettek a napi közbeszédben is. A felperesről kialakult vélemények megoszlottak, a lakosság jelentősebb részében negatív értékítélet alakult ki. Előfordult, a felperesnek korábbi jóismerőse az utcán nem köszönt. A felperest az alperes nyilatkozatai és az ezzel összefüggésben kialakult vélemény-nyilvánítások lelkiileg megviselték, magatartása megváltozott, befelé fordulóvá, zárkózottá vált.

[11] A felperes egyéni vállalkozóként ingatlanközvetítői tevékenységet folytat. Az A... Kft.-vel áll szerződéses jogviszonyban. 2020 márciusában a gazdasági társaság a személyes jelenléti ügyfélfogadást a szegedi irodájában felfüggesztette, az 2020 májusában indult újra. A felperes 2020. március 1. – augusztus 31. közötti időszakban szüneteltette egyéni vállalkozói tevékenységét. A 2020. évben elért bevétele 2 694 000 forint volt.

[12] A felperes, mint magánvádló magánindítványa alapján lefolytatott büntető eljárásban a járásbíróság neve 17.B.1774/2020/15. sorszámú ítéletével – amely a Szegedi Törvényszék 2.Bf.../.../11. sorszámú ítéletével emelkedett jogerőre – az alperes bűnösségét megállapította folytatólagosan elkövetett rágalalmazás vétségében. A felperes 3 millió forint sérelemdíj megfizetése iránti polgári jogi igénye érvényesítését egyéb törvényes útra utasította. A büntető ügy tárgyát a tényállási részben írt alperesi nyilatkozatok képezték. Az alperest a büntető bíróság jogerősen 500 napi tétel pénzbüntetésre ítélte azzal, hogy 1 napi tétel összege 1 000 forint, így az összesen kiszabott pénzbüntetés 500 000 forint. A felperes a büntetőeljárás során a jogi képviselőjének 200 000 forint ügyvédi munkadíjat fizetett meg.

A felperes keresete, az alperes érdemi ellenkérelme

[13] A felperes keresetet terjesztett elő, amelyben kérte a bíróságot, kötelezze az alperest 3 millió forint sérelemdíj és 1 739 428 forint vagyoni kár megtérítésére. Tényállításként előadta, ő 1982 óta él település neveon, mely község polgármestere az alperes. Hivatkozása szerint 2020. április 29. napján a szegedma.hu internetes portálon jelent meg egy írásmű, amely a következőt tartalmazta: „Egy rosszindulatú feljelentés miatt az település nevei önkormányzat arra kényszerül, hogy felbontsa és megszüntesse az óvoda elé tavaly augusztusban kialakított parkolót – közölte a település sajtóirodája.” Ugyanezen az internetes felületen 2020. május 1. napján „Kisstílú feljelentés miatt kell megszüntetni egy parkolót település neveon” cím alatt az alperes látható egy fényképfelvételen, amelyen bontja a parkoló térköveit. A cikkhez fűzött kommentek között elhangzottak a következők: „Nem értem, hogy egyesek miért a falu ellen dolgoznak?” „Kisstílú feljelentés miatt kell megszüntetni egy parkolót település neveon”, ahol olvashatóak voltak mellékletként az alperes szavai: „az Újgyesület neve titkára jelentette fel az önkormányzatot a Kormányhivatalnál.” A keresetlevélben a továbbiakban részletesen idézte az ügygel összefüggésben megjelent, részben az alperestől, részben az olvasóktól származó nyilatkozatokat. Mindegyik írás és ezek között az alperes kijelentései olyan színben tűntették fel, hogy feljelentést tett az önkormányzat ellen az óvoda és a kisbolt előtti parkoló szabálytalan építése miatt az illetékes közigazgatási szervnél. Ezzel szemben a valóság az, csak kérdéssel fordult az illetékes hivatalhoz, aziránt érdeklődve, a parkoló építése engedélyköteles tevékenység volt-e, és ha igen, akkor ahhoz megadták-e az engedélyt.

[14] Az alperes ellen feljelentést tett rágalmozás miatt, a büntető eljárás eredményeképpen jogerős ítélet állapította meg, az alperes nagy nyilvánosság előtt elkövette a rágalmozást. A másodfokú bíróság súlyosító körülményként értékelte, hogy az alperes tettét folytatólagosan követte el, de a kiszabott büntetésen nem változtatott, amelynek értelmében 500 napi tétel pénzbüntetésre ítélte a bíróság az alperest valótlan állításaiért, 1 napi tétel összegét 1 000 forintban határozta meg.

[15] A sérelemdíjigény tekintetében a felperes tényállítása az volt, hogy a valótlan tartalmú kijelentések következtében a társadalmi megítélése lakókörnyezetében jelentős mértékben, negatív irányban megváltozott, számára súlyos hátrányt jelentettek az alperes valótlan tartalmú kijelentései. Ennek alátámasztásaként hivatkozott a Facebook oldalon megjelent kommentekre.

[16] Előadta továbbá, a valótlan tényállítások következtében egészségi állapota megromlott, emiatt nem tudott munkakörében dolgozni. Ingatlanközvetítéssel foglalkozik, de nem volt képes az ügyfelekkel való találkozásra. Ebből következően jövedelemkiesése keletkezett, amelyet 2020. május-augusztus hónapokra kívánt érvényesíteni azzal, hogy 2020. évben összesen 2 694 000 forint bevételre tett szert, ennek négy hónapra vetített összegét igényelte vagyoni kártérítés címén, emellett a büntetőeljárás során a jogi képviselő részére kifizetett 200 000 forint ügyvédi munkadíjat. Keresetét a 2020. évi LXX. törvény (a továbbiakban: Gyptv.) alapján terjesztette elő.

[17] Bizonyítási indítványában tanúk meghallgatását kérte, elsődlegesen az A... Kft. irodavezetőjét annak igazolására, hogy a bűncselekmény miatt nem tudta ellátni a munkáját.

Emellett a vagyoni kártérítés körében a csatolt és a jövedelmére vonatkozó okirati bizonyítási eszközöket kérte mérlegelési körbe vonni. Több személy tanúkénti meghallgatását kérte továbbá annak igazolására, milyen hatással volt személyére a bűncselekmény és milyen sérelmeket szenvedett el az őt ért negatív környezeti hatások miatt.

[18] Az alperes a sérelemdíj iránti követelést 100 000 forint, míg a vagyoni kártérítési igényt 200 000 forint erejéig elismerte, ezeket meghaladóan kérte a kereset elutasítását. Védekezésében hangsúlyozta, a sérelemdíj összegét az eset összes körülményeire tekintettel kell megállapítania a bíróságnak, így figyelemmel kell lenni a jogsértés súlyára, ismétlődő jellegére, a felróhatóság mértékére, a jogsértésnek a sértettre és a környezetére gyakorolt hatására is. Miután alapvetően kompenzációs célt szolgál a sérelemdíj, ezért figyelemmel kell lenni arra is, a büntetőeljárás során már pénzbüntetést kapott a cselekményéért. A felperes által előterjesztett 3 millió forint összegű sérelemdíj aránytalanul eltúlzott. Alperes vitatta, hogy a felperes társadalmi megítélése, megbecsülése a sajtóközlemények következtében megnehezült vagy negatívan változott volna. Ebben a körben kizárólag a felperes saját előadása áll csak rendelkezésre.

[19] A vagyoni kártérítés körében arra utalt, a Covid-járvány miatt 2020. évben jellemzően jelentős jövedelemkiesése keletkezett az embereknek, miután a munkavégzésük a járványhelyzet miatt korlátozott volt, így nincs oksági kapcsolat az általa elkövetett cselekmény és a felperes jövedelemkiesés között.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[20] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 2 200 000 forintot, míg ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Megállapította, a peres felek eljárási költségeiket maguk viselik. Kötelezte a felperest 152 400 forint, míg alperest 132 000 forint feljegyzett eljárási illeték megfizetésére. A bíróság ítélete jogi indokolásában abból indult ki, hogy a büntetőeljárás során az alperes bűnösségét rágalmozás vétségében a büntető bíróság jogerősen megállapította, ez a Ptk. anyagi jogi szabályai alapján a Ptk. 2:43. § d) pontja szerinti jóhírnév megsértésének feleltethető meg, mely sérelemdíj alapját képező személyiségi jogsértést igazol. A felperes másrészt pszichés, illetve lelkiállapotbeli negatív hatásokra is hivatkozott, mely a Ptk. 2:43. § a) pontja szerinti egészségsértésként értelmezhető, melyet azonban az alperes terhére a jogerős büntető bírósági ítélet nem állapított meg. A bíróság az utóbbi hivatkozásra tekintettel a Gyptv. 2. § (1) bekezdése alapján nem találta lehetségesnek a gyorsított perben ilyen alapon az igényérvényesítést.

[21] Az érdemben vizsgált jóhírnév megsértésével kapcsolatos személyiségi jogsértést illetően a bíróság ismertette a Ptk. 2:52. § (1) és (3) bekezdés rendelkezéseit és az ahhoz fűzött indokolást, mely iránymutatást ad az ezen az alapon előterjesztett sérelemdíj elbírálására a joggyakorlat számára. Kiemelte, a sérelemdíj a személyiségi jogok megsértésének vagyoni elégtétellel történő közvetett kompenzációja és egyben magánjogi büntetése. A meghatározás egymáshoz illeszti a kompenzációt, az elégtételt és a büntetést. A kompenzációra törekvés a védelemre szorult károsultnak, míg a büntetés a jogsértőnek szól, az eljáró bíróságok a jogsértés és a jogsértő magatartás felróhatóságának a súlyát veszik

figyelembe. Az elégtétel a sérelmet szenvedett számára cél, melynek egyik eszköze a kompenzáció, vagyis a sérelemmel okozott hátrány arányos kiegyenlítése. Legfontosabb funkciója, hogy a jogsértés folytán állandósult szubjektív hiányérzet csökkentését szolgálja, egyúttal tükrözi a jogsértés társadalmi elítélését és az okozott sérelem kompenzálásához fűződő igény elismerését. A sérelemdíj összegét a bíróság olyan szempontok figyelembevételével határozta meg, hogy legyen annak preventív szerepe is, szolgáljon visszatartó erőként a további jogsértéstől.

[22] A sérelemdíj összegszerűségének meghatározása során a bíróság a lefolytatott tanúbizonyítást vette számba. E körben megállapította, a tanúvallomások igazolták a felperest; az alperes valótlan tényállításai, azok többszöri megjelenése, valamint az ezzel összefüggő interneten zajló kommentelés, továbbá a személyes lakóhelyi kontaktusok során tapasztalt dehonesztáló értékítéletek rendkívül negatív módon érintették, számára mentálisan hátrányt okoztak, magatartását, viselkedését hosszabb időn keresztül negatívan befolyásolták. A tanúvallomások alátámasztották továbbá, hogy az alperes valótlan nyilatkozatai által generált közhangulat hosszú időn keresztül fennállt, felperesről negatív értékítéletet alakított ki környezete, különösen az önkormányzat facebook oldalán megjelenő olvasói hozzászólásokat találta ilyennek a bíróság. Figyelemmel volt továbbá arra is, hogy alperes, mint közszereplő, polgármesteri minőségét kihasználva tette meg valótlan tartalmú tényállításait. Mindezek összességükben súlyos hátrányt okoztak a felperesnek, mivel az alperesi jogsértés alkalmas volt arra, hogy a felperesről a lakókörnyezetében kialakított értékítélet tartósan, negatívan megváltozzon. Ez egyúttal elhúzódó magánéleti hátrányt is okozott számára. A magánjogi büntetés funkciójának értékelésekor figyelemmel volt ugyanakkor a bíróság arra, hogy a büntetőeljárás során az alperest már 500 000 forint pénzbüntetés megfizetésére kötelezték. A felperest ért nem vagyoni hátrányok kompenzálására a bíróság ezért 2 millió forint összeget talált alkalmasnak.

[23] A vagyoni kártérítés tekintetében 200 000 forint erejéig történt keresetelismerést vette alapul, ugyanakkor a felperes munkaképtelen állapotát, illetve pszichés állapotának olyan mértékű romlását, amely ezt eredményezte volna, nem találta igazoltnak. Felperes a per során nem bizonyította, hogy az alperes jóhírnévsértő magatartásával okozati összefüggésben az alperes által elismert mértéken túlmenő vagyoni kára keletkezett volna pszichés egészségsérelem miatt.

Az alperesi fellebbezés

[24] Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, kérve annak részbeni megváltoztatását és az általa a felperes részére fizetendő sérelemdíj összegének 1 millió forintba történő leszállítását. A fellebbezés a 200 000 forint vagyoni kártérítéssel kapcsolatos marasztalásra nem terjedt ki. A másodfokú felülbírálat alapjául szolgáló indokai között alperes hangsúlyozta, a sérelemdíj funkciója kettős, egyrészt a sértett számára kompenzációs szerepet tölt be, másrészt a jogsértő irányában magánjogi büntetésnek tekintendő. Kérte figyelembe venni a Ptk. 2:52. § (3) bekezdés szerinti szabályokat, melyek a sérelemdíj mértékének meghatározásához szolgáló szempontokat rögzíti. A büntetőeljárásban kapott pénzbüntetés figyelembevétele mellett a sértett felperes számára nyújtandó kompenzáció mértékének meghatározásakor a bíróságnak már kizárólag a jogsértésnek a sértettre és környezetére gyakorolt hatására kellett figyelemmel lennie. Az alperes a közösségi

médiafelületekben a felperesre nézve bántó, vádaskodó, rosszindulatú közzétételek vonatkozásában kérte figyelembe venni, hogy a közösségi médiában a felhasználók által megfogalmazott ilyen vélemények valójában súlytalanok, figyelemre nem méltóak. Az olykor vulgáris vélemények nem jelenthettek akkora hátrányt a felperesre, melynek kompenzálásához 2 millió forint szükséges.

[25] Egy további szempontként kérte értékelni, hogy a megítélt összeg azért is eltúlzott, mert az a felperes egész évi jövedelmének felel meg. A sérelemdíj pénzbeli összegének meghatározásakor helyes megoldás, ha a kompenzációt a sértett jövedelmi viszonyaihoz igazítva határozza meg a bíróság. Ebből kiindulva az 1 éves jövedelem fele elegendő a felperest ért hátrányok kiegyenlítésére.

[26] A felperes a fellebbezésre ellenkérelmet nem nyújtott be.

Az ítéltábla döntésének indokai

[27] A fellebbezés alapos.

[28] Jelen eljárásra a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. tv. (Pp.) rendelkezései az irányadók. A Pp. 370. §-a egyértelműen meghatározza, hogy a másodfokú bíróság a fellebbezés során milyen körben bírálhatja felül az elsőfokú bíróság ítéletét. A felülbírálati jogkör az adott kérdés vizsgálatának és minősítésének joga, mely magában foglalja az elsőfokú bíróság döntésének megváltoztathatóságát. A Pp. 369. §-a a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörének típusait határozza meg és azt is szabályozza, hogy a felülbírálati jogkör milyen keretek között gyakorolható. Alapvető, hogy a fellebbezés okát és annak indokait a félnek egyértelműen meg kell határoznia és ezzel kell kijelölni a másodfokú bíróságtól kért jogvédelem tárgyát és körét (Pp. 371. §). Mind a fellebbező félnek, mind ellenfelének tisztában kell lennie azzal, hogy milyen okból, az elsőfokú eljárás konkrétan milyen cselekményeit sérelmezve terjesztette elő a fellebbezést, és csak ez jelölheti ki a másodfokú jogvita kereteit és az ilyen tartalmú fellebbezés, illetve ellenkérelem alkalmazkodik a tisztességes eljárás követelményéhez.

A fellebbezés tartalmát illetően az új Pp. rendelkezései szerint továbbra is a fellebbező fél kötelezettsége annak határozott megjelölése, hogy a jogorvoslat folytán a másodfokú bíróság milyen döntést hozzon, a kifogásolt rendelkezést vagy annak valamely részét mennyiben, és milyen okból változtassa meg, vagy helyezze hatályon kívül [Pp. 371. § b) pont], továbbá azt az anyagi vagy eljárási jogszabálysértést is meg kell jelölnie, amelyre fellebbezését alapítja [Pp. 371. § d) pont].

[29] Az ismertetett másodfokú elbírálási szabályozásból kiindulva az ítéltáblának figyelembe kellett vennie, hogy az alperes fellebbezésében a sérelemdíj fizetési kötelezettségének jogalapját már nem vitatta, kizárólag az összegszerűség leszállítására irányult a fellebbezési kérelme. E körben helyesen indult ki az elsőfokú bíróság a mérlegelés során a Ptk. 2:52. § (3) bekezdés rendelkezéseiből, melyekkel kapcsolatban az ítéltábla hangsúlyozza, az ott nevesített, nem taxatív felsorolt szempontok kellően absztraktak ahhoz,

hogy ne a sértett személyi körülményeire vonatkozzanak, hanem elsősorban a jogsértés súlyára alapított számítási módot helyezték előtérbe. Helyes azon fellebbezési hivatkozás, mely a sérelemdíj kettős funkcióját emelte ki, hiszen a sérelemdíjnak a sértett számára kompenzációt kell biztosítania, míg a jogsértő személy viszonylatában magánjogi büntetés funkcióját tölti be, mely tükrözi a társadalom rosszallását a jogsértő magatartással szemben.

[30] A bírói gyakorlat a bűncselekményt is megvalósító személyiségi jogot sértő magatartás esetén, ha a jogsértő személyt büntetőjogi felelősségre vonták, a sérelemdíj összegének meghatározása során a kompenzációs funkciót helyezi előtérbe. Ez nyilvánvalóan az összecszerűsésre oly módon hat ki, hogy a büntetőeljárás eredményeként a jogsértő számára már vagyoni hátrányt okozó pénzbüntetés a sérelemdíjat csökkentő összegnek tekinti (BDT2019. 4015 számú eseti döntés). Az elsőfokú bíróság ítéletéből kitűnik, hogy ezt a gyakorlatot követi, a keresetben kért összeg leszállítását a ne bis in idem elvére is alapította. A kétszeres értékelés tilalmát ugyanis nem lehet jogágakra korlátozni és azt a polgári jogban és a büntetőjogban elkülönülten vizsgálni. Nem elfogadható, hogy ugyanazért a cselekményért büntetési céllal egyszer büntetőeljárásban, másszor polgári peres eljárásban vonja felelősségre a bíróság a jogsértőt, különösen, ha mindkét felelősségre vonás célja a büntetés. Csak akkor nem ütközik a két felelősségi rendszer alapján történő felelősségre vonás a ne bis in idem tilalmába, ha a polgári jog és a büntetőjog más-más célból írja elő jogkövetkezmény alkalmazását. A büntetőjogi felelősségrevonás represszív és preventív hatásokat helyez előtérbe, így az alperest büntetőeljárásban kiszabott pénzbírság preventív, megelőző céljának érvényesülését is figyelembe kell venni a sérelemdíj összegének meghatározásakor. Mindezen körülmények az elsőfokú bíróság által meghatározottnál jelentősebb mértékű csökkentést indokolnak a keresetben kért sérelemdíj összegét érintően.

[31] További sérelemdíj mértéket csökkentő szempont, hogy csak a bizonyíthatóan, közvetlenül az alperestől származó nyilatkozatok vehetők figyelembe a személyiségi jogsértés megállapításának alapjaként. Más internetes hírportálok ezzel kapcsolatos cikkeinek tartalmáért az alperes nem vonható felelősségre, tekintve, nem bizonyított, hogy ezeket az alperes kezdeményezésére, vagy aktív közreműködése mellett írták és tették közzé. Bizonyos fokig méltányolható azon fellebbezési hivatkozás is, hogy a közösségi médiafelületeken közzétett kommentek, mint a jogsértésnek a sértettre és környezetére gyakorolt hatása milyen mértékű negatív hatást válthatott ki a felperesre nézve. Az alperes, mint a kommenteket kiváltó híradások közzétevője csak annyiban tehető azokért felelőssé, amennyiben kitűnik a közreadott nyilatkozatból, hogy célzottan szükségtelenül bántó hatást akart gyakorolni a felperesre. Ha tényyszerű, nem provokatív és nem kifejezett hangulatkeltő megfogalmazású a közzétett szöveg, akkor nem feltétlenül vonható felelősségre a közzétevő azért, hogy milyen reakciókat váltott ki. Ettől is függ a jogsértés súlyának megítélése, mely kihat a sérelemdíj mértékének meghatározására.

[32] A jelen esetben, amint a büntető bíróság is megállapította, külön a becsületet sértő, dehonesztáló kifejezésekkel nem illette a felperes személyét az alperes, elsősorban a „feljelentés” kifejezés többszöri alkalmazása alapozta meg a folytatólagosan elkövetett rágalmozás vétségének megállapíthatóságát. Ez ugyanis valótlannul azt sugalmazta, hogy a felperes hivatalos eljárást kezdeményezett az alperessel szemben szabálysértés gyanúját felvetve egy hatóság előtt. A jóhírnév sérelme a jelen esetben kizárólag ebben állt. A közzétett alperesi nyilatkozatokból alperes jóhírnevét sértő egyéb tényállítás vagy véleménynyilvánítás nem olvasható ki. Az ítéltábla álláspontja szerint ezen mérlegelési

körülmények ugyancsak a sérelemdíj összegére hatnak ki oly módon, hogy annak a kereseti kérelemben igényelthez képest jóval alacsonyabb összegű megállapítását teszik indokolttá.

[33] Egy további szempont még, hogy a sérelemdíj funkcióinak betöltése érdekében a bírói gyakorlat szerint tekintettel kell lenni a felek jövedelmi, vagyoni viszonyaira is. Ez a jogsértést elkövető esetében a szankció céljának eléréséhez irányadó mérlegelési szempont, míg a kompenzáció oldaláról mérlegelve, a pénzfizetési kötelezettséget a sértettet ért hátrány helyreállításának érdekében kell meghatározni (BH2019. 268 szám alatti eseti döntés).

[34] A kifejtettekből következően kizárólag a kompenzációs cél érdekében a felperes javára járó sérelemdíj mértéknek meghatározásakor a bíróságnak alapvetően azt kellett vizsgálnia, mekkora az az összeg, amely alkalmas arra, hogy hozzávetőlegesen ellentételezze azt a nem vagyoni hátrányt, amelyet a felperes a jogsértés következtében elszenvedett. Az ítéltábla álláspontja szerint a Ptk. 2:52. § (3) bekezdésében írt szempontok közül jelen esetben a jogsértés súlya és annak felperesre gyakorolt hatása 1 millió forint összegű sérelemdíj megállapítását teszik lehetővé, kizárólag a jóhírnévhez fűződő személyiségi jog megsértése jogalapján.

[35] A kifejtettekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét – annak nem fellebbezett részét nem érintve – a Pp. 383. § (2) bekezdés alkalmazásával részben megváltoztatta és az alperest terhelő fizetési kötelezettséget 1 millió forint összegű sérelemdíj figyelembevételével határozta meg.

[36] Az alperest terhelő marasztalási összeg leszállítása ellenére a sérelemdíj iránti igény jogalapjának fennálltára tekintettel az ítéltábla a peres felek elsőfokú eljárásbeli pervesztességét, pernyertességét egyenlő arányúnak tekintette és ennek megfelelően rendelkezett a le nem rótt eljárási illeték megfizetéséről [Pp. 83. § (3) bekezdés]. Egyebekben helybenhagyta azt az elsőfokú ítéleti megállapítást, hogy a peres felek további elsőfokú eljárási költségeiket maguk viselik [Pp. 83. § (2) bekezdés].

[37] Az eredményesen fellebbező, ezáltal a másodfokú eljárásban teljes pernyertesnek minősülő alperes javára a felperes köteles másodfokú eljárási költséget fizetni, melynek összegét az ítéltábla a fellebbezési tárgyértékhez igazodóan a 32/2003. (VIII.23.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pont, valamint (5) és (6) bekezdés alapján határozta meg. A jogi képviselő részére járó munkadíj mérséklését indokolja a kis terjedelmű, rövid jogi érvelést tartalmazó fellebbezés, valamint az, hogy tárgyalás tartására az ügyben nem került sor. A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt fellebbezési illetéket a másodfokú eljárásban pervesztesnek minősülő felperesnek kell megfizetnie az állam javára [Pp. 102. § (1) bekezdés].

Szeged, 2022. november 4.

Dr. Hámori Attila s.k.

Dr. Dobler László s.k.

Dr. Tolna András s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

táblabíró

Szegedi Ítéltábla

Pf.III.20.315/2022/7.

A felperes:

felperes neve (felperes lakcíme)

A felperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Binszki József ügyvéd (ügyvéd címe)

Az alperes:

alperes neve (alperes címe)

Az alperes meghatalmazott jogi képviselője:

Mudra Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Mudra Zoltán ügyvéd, ügyvédi iroda címe)

A per tárgya:

Bűncselekménnyel okozott kár és sérelemdíj megfizetése iránt indított gyorsított per

Az elsőfokú bíróság neve és megfellebbezett határozatának a száma:

Szegedi Törvényszék 7.P.20.014/2022/24.

A fellebbező fél és a fellebbezés sorszáma:

Az alperes, 7.P.20.014/2022/25.

KIJAVÍTÓ VÉGZÉS

Az ítéltábla a Pf.III.20.315/2022/4. számú ítélete rendelkező részének első bekezdését az alábbi átszövegezéssel kijavítja:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezését részben megváltoztatja és az *alperes* által *felperes* javára fizetendő marasztalási összeget 1 200 000 (egymillió-kettőszázezer) forintba leszállítja.

A végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az ítéltábla által 2022. november 4. napján meghozott másodfokú ítélet kézhezvételét követően a felperes 6. sorszám alatt kijavítási kérelmet terjesztett elő, felhívva a figyelmet arra, hogy az ítélet rendelkező rész első bekezdésében peres felek megjelölése elírás folytán felcserélődött. Az ítéltábla a kijavítási kérelmet alaposnak találta és a Pp. 352. § (1) bekezdés alkalmazásával az elírást jelen végzéssel kijavította, tekintettel arra, hogy az ítélet indokolásából is kitűnik, hogy a marasztalás kötelezettje továbbra is az alperes, akinek felperes felé kell a leszállított összegű fizetési kötelezettséget teljesítenie.

A kijavító végzés ellen a Pp. 352. § (4) bekezdés a) pontjára figyelemmel nincs helye külön fellebbezésnek.

Szeged, 2023. január 19.

Dr. Hámosi Attila s.k.

a tanács elnöke

Dr. Dobler László s.k.

előadó bíró

Dr. Tolna András s.k.

táblabíró